

Täysistunto

Tiistai 18.2.2020 klo 14.00—17.26

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 107/2019 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässäkin enintään se 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.38 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävän työsopimuslain muuttamista koskevan hallituksen esityksen tavoitteena on lisätä työ- ja elinkeinotoimistojen tiedonsaantia vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista ja sitä kautta parantaa julkisten työvoimapalveluiden suuntaamisen ennakoitavuutta.

Esityksessä ehdotetaan, että työsopimuslakiin palautettaisiin säännös, jonka mukaan työnantajan olisi ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle työntekijöiden irtisanomisesta taloudellisella tai tuotannollisella perusteella silloin kun irtisanottavia on vähintään kymmenen. Ilmoituksesta työ- ja elinkeinotoimisto saisi tiedon muun muassa irtisanottavien työntekijöiden lukumäärästä, ammateista ja työtehtävistä sekä työsuhteiden päättymisajankohdista.

Samoin työsopimuslakiin palautettaisiin myös säännös työnantajan velvollisuudesta tiedottaa mainituissa tilanteissa näille irtisanottaville työntekijöille heidän oikeudestaan työhaun alkuvaiheessa työ- ja elinkeinoviranomaisen kanssa tehtävään työllistymissuunnitelmaan.

Merityösopimuslakiin ja kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin palautettaisiin vastaavansisältöiset säännökset.

Lisäksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin palautettaisiin työnantajien ilmoitusten vastaanottamiseen varautumista koskeva säännös.

Edelleen esityksessä ehdotetaan eräitä teknisluontoisia muutoksia.

Työnantajien ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksia koskevat säännöksethän kumottiin palvelussuhdelaeista vuonna 2017. Säännösten palauttamista on ehdotettu muun muassa työmarkkinajärjestöjen toimesta viime vuoden kesäkuussa julkaistussa sopimuksessa vuoden 2017 eläkeuudistuksen jatkoneuvotteluihin liittyvistä asioista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

Mitä tämä sitten tarkoittaa, niin tämän esityksen kautta paranee työ- ja elinkeinotoimistojen tiedonsaanti silloin kun vähintään kymmentä ihmistä koskettavat irtisanomiset, ja näin ollen TE-toimistot voivat nyt paremmin varautua ja ennakoida palveluiden suuntaamista työttömiksi joutuville. Samoin miksi tämä nyt sitten lähdettiin tekemään, niin tämän vuonna 2017 tehdyn muutoksen jälkeen on tullut paljon palautetta, etteivät työ- ja elinkeinoviranomaiset enää välttämättä saa tietoa yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanottavien henkilöiden määrästä ja heidän kykynsä varautua palveluiden suuntaamiseen on ollut heikko. Näin ollen tämä esitys siis vahvistaa sitä, että TE-toimistot voivat paremmin vastata tarvittaviin palvelutarpeisiin ja myös tietenkin edesauttaa sitä, että työttömyysuhan alla työttömiksi joutuvilla ihmisillä on nopeampi siirtyminen palveluiden piiriin, ja näin ollen se myös vauhdittaa työllistymistä.

Tällä esityksellä ei arvioida olevan vaikutusta valtiontalouteen.

14.41 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministeri Haataiselle selkeästä esittelystä.

Työllisyyden noustessa hitaasti mutta varmasti työllistäminen on koko ajan haastavampaa mutta edelleen mahdollista. Tämän valossa on oltava valmis harkitusti myös peruuttamaan jo säädettyä, palaamaan taaksepäin. Kompleksisessa maailmassa joudumme tekemään päätöksiä, joiden vaikutuksia ei voi kaikilta osin ennustaa. Jotkut päätökset tulevat aivan kuin uuteen valoon jatkuvan muutoksen keskellä. On oltava valmius ottaa myös taka-askelia.

Hallituksen esityksessä ollaan muuttamassa työsopimuslakia, merityösopimuslakia, kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia. Tarve säännösten palauttamiseen on tullut esiin muun muassa muutosturvian kehittämistyössä, jota on tehty Euroopan sosiaalirahaston valtakunnallisessa Yhteistyöllä muutosturvaa -koordinaatiohankkeessa.

Jotta lainsäädäntömme kehittäminen on johdonmukaista, muutoksille tulee esittää selvät ja painavat perustelut. Erityisen tärkeää tämä on silloin, kun palataan taaksepäin vanhaan. Ehdotus palauttaa vuonna 2017 kumotut säännökset, jotka velvoittavat työnantajaa ilmoittamaan työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle, kun irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen. Se palauttaa velvollisuuden ilmoittaa irtisanottavalle työntekijälle, että tällä on oikeus työllistymissuunnitelmaan.

Näin lähetekeskustelussa on syytä pohtia, onko säädösten palauttaminen perusteltua, onko sillä vaikutusta isossa kuvassa. Tarkastellaan asiaa työvoima- ja elinkeinopalvelujen näkövinkkelistä: Toimistojen mahdollisuudet tehostaa työtään paranevat, kun tiedonsaanti paranee. Toimiston työntekijät voivat toimia aikaisempaa ennakoivammin, kun he saavat tietoa irtisanottavien määrästä ja myöskin ammattitaidosta. Tämä parantaa, kuten ministeri jo kertoi, varautumista muuttuvissa oloissa. Toivon mukaan se parantaa myös palvelujen kohdentamista ohjausta eniten tarvitseville henkilöille. Kun näin tapahtuu, muutos voi välillisesti ehkäistä keltasta putoamista, työelämästä syrjäytymistä.

Mikä on sitten työntekijän näkökulma? Työntekijät saavat heille ikävässä irtisanomistilanteessa enemmän tietoa tarjolla olevista työvoima- ja yrityspalveluista. Muutos, jossa he saavat ammattitaitoista ohjausta ja tukea, voi olla heidän kohdallaan uuden, jopa paremman alku. He pysyvät muutoksessa mukana, he löytävät uutta työtä tai rohkaistuvat perustamaan vaikkapa oman yrityksen. Tarvitsemme tällaisia uusia yrityksiä ympäri maata.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

Tähän tulee liittää kiinteästi myös jatkuva oppiminen. Työelämän muutoksessa irtisanotuksi tulevat muita helpommin ne henkilöt, joilla ei ole toisen asteen koulutusta tai jotka eivät ole eri syistä pitäneet yllä ammattitaitoaan työelämän murroksissa. Näissä muutostilanteissa työntekijöitä tulee ohjata työn tekemisen kulttuurin muutokseen, tulevaisuustaitojen oppimiseen ja ottamaan siinä vastuu itsestään. Heitä tulee ohjata ja rohkaista itsensä ja ammattitaitonsa jatkuvaan kehittämiseen, joka tulee mieltää osaksi työn tekemistä.

Esitys lisää työnantajien hallinnollista työtä. Lisätyön määrä riippuu toki irtisanottavien työntekijöiden määrästä. On arvioitu, että ilmoituksen tekemiseen menee muutama minuutti työntekijää kohden. Työvoima- ja elinkeinotoimistojen tulee tehdä ilmoituksen tekeminen mahdollisimman selväksi ja helpoksi. Ohjeiden tulee olla selkokielellisiä. Tämä helpottaa ja vähentää työnantajille tulevaa lisätyötä. On syytä muistaa, että työnantajat myös hyötyvät palvelujen parantuneesta ennakointityöstä, kun he rekrytoivat uusia työntekijöitä.

Lausunnoissa moni puoltaa esitystä sellaisenaan. Hallituksen esitys perustuu työmarkkinajärjestöjen välillä tehtyyn sopimukseen, joten Elinkeinoelämän keskusliitto EK ei huomautta esityksestä. Suomen Yrittäjätkin toteaa: ”Koska nyt esitettävät pykälät työsopimuslain muutoksen osalta vastaavat aiemmin voimassa ollutta lainsäädäntöä, muutosesitysten sisällön osalta Suomen Yrittäjillä ei ole huomautettavaa.”

Arvoisa puhemies! Työllisyyden edistämisen, työvoimapalvelujen ennakkoinnin ja palvelujen parantamisen ja muutosturvan kehittämisen näkökulmasta kannatan hallituksen esitystä ja toivotan hallitukselle menestystä uusien työllisyyskeinojen löytämiseen. Siihen voimme toki kaikki yhdessä vaikuttaa.

14.48 Sofia Virta vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille kattavasta esityksestä sekä edustaja Kinnuselle tärkeästä puheenvuorosta. En lähde toistamaan hänen esiin tuomiaan tärkeitä asioita, mutta haluan sanoa, että hallituksen esitys on erittäin kannatettava. Tässä työllisyystilanteessa, jossa me olemme, tulee tosiaan huomioida kaikki keinot, joilla voimme varmistaa, että ihmiset eivät putoa työttömyyden päälle tai ettei tule pitkiä työttömyysjaksoja.

Toki on ikävää, että tämä todella lisää työtaakkaa jonkin verran erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten johdolle. Tulee löytää muita keinoja, joilla pyrimme helpottamaan yrittäjien hallinnollista työtaakkaa sekä keventämään heidän tekemäänsä työtä, kuten hallitus käsittääkseni on tekemässäkin. Tässä kohtaa kuitenkin jos mietimme sitä hallinnollisen työn määrää, jota tästä koituu, niin suhteessa siihen, mikä etu voi olla sillä, että TE-toimistot todella saavat tiedon ajoissa, pystyvät valmistautumaan tähän palvelutarpeeseen paremmin ja sitä kautta ehkäisemään mahdollisesti näitä työttömyysputkia, on tämä esitys kaikin tavoin kannatettava.

14.50 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kuten täällä on monta kertaa jo todettu, esityksessä on tavallaan kaksi puolta: jonkun verran kasvava työmäärä irtisanomistilanteessa ja työntekijöiden parantuva asema irtisanomistilanteessa. Esitys tuo siis toki jonkun verran hallinnollista työtä työnantajalle, mutta kuten täällä on todettu, se ei ole varmasti-kaan ylitsepääsemätön kysymys. Oleellista on juuri se, että TE-toimistojen näkökulmasta muutokset parantaisivat niiden mahdollisuuksia ylittää tietää yt-neuvottelujen lopputuloksena irtisanottavien työntekijöiden lopullinen määrä. Lisäksi TE-toimistot saisivat jatkossa tietää myös vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

Ehdotettavat muutokset siis hyvin selkeästi parantaisivat TE-toimistojen tiedonsaantia julkisten työvoimapalveluiden piiriin tulossa olevien henkilöiden lukumäärästä, ammatti-taustasta ja mahdollistavat paremmat varautumiskeinot julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin kohdistuville toimille. Myös tärkeä näkökulma on se, että irtisanottavien työntekijöiden kannalta TE-toimistojen ennakoitua tiedonsaantia voidaan pitää totta kai hyvin positiivisena asiana. Oletus ja lähtökohta tietysti on se, että sillä olisi vaikutusta entistä paremmin kohdennettujen työvoimapalveluiden saatavuuteen.

Puhemies! Tiedustelin vastuuministeriltä — kiitos, että olette siellä, hiukan laajennan asiaa — mitä muita keinoja arvioitte olevan erityisesti TE-keskuksen ja irtisanotun henkilön osalta, kuin esityksen tuomat sinänsä hyvät informaatiolisäykset?

14.52 Katja Taimela sd: Arvoisa herra puhemies! Tällä hallituksen esityksellä palautamme siis 2017 eläkeuudistuksen yhteydessä poistetun velvollisuuden ilmoittaa vähintään kymmenen työntekijän irtisanomisista TE-toimistoille. Viime vaalikaudellahan tehtiin varsin paljon esityksiä, joilla oli tarkoitus helpottaa hallinnollista taakkaa eri sektoreilla, ja tätä kyseistä muutosta perusteltiin pk-yritysten hallinnollisen taakan keventämisellä. Nyt kuitenkin pykälä palautetaan kolmikantaisesti sovittuna ja tarkoituserät ovat varsin hyväksyttäviä, koska nyt tavoitteena on parantaa TE-toimistojen tiedonsaantia ja ennakointimahdollisuuksia, ja tietysti muutoksen kautta lisätään myös työntekijöiden tiedonsaantia palveluista ja muutosturvasta irtisanomistilanteissa.

Esityksen lausuntopalaute ei aiheuttane toimenpiteitä valiokunnassa, koska lausuntoja saatiin yhteensä 11 kappaletta ja ne kaikki joko puolsivat tätä esitystä tai lausujilla ei ollut mitään huomautettavaa tähän hallituksen esitykseen. Tämän kyseisen lain on tarkoitus tulla voimaan jo keväällä, ja me olemme työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa aloittaneet jo jopa kuulemisia tästä muutoksesta ennakkoon, eli ripeyttä löytyy positiivisissa ja riidattomissa esityksissä, ja hyvä niin.

Ajattelen itse, että hallituksen kunnianhimoinen työllisyysastetavoite vaatii monenlaisia ja monenlaista tarkastelua, ja tässä tapauksessa sen, että viime vaalikaudella tehty esitys palautetaan niin sanotusti vanhaan kuosiin.

Sitten mitä tulee tässä salissa käytävään keskusteluun — edustaja Virran mainitsemaan tästä esityksestä johtuvaan työtakkaan työnantajia kohtaan — niin haluan muistuttaa, että kun tätä esityksen sisältöä lukee, niin täältä selviää hyvin vahvasti se, että ”ilmoituksen tekemiseen vaadittavan ajan voidaan karkeasti arvioiden olettaa olevan noin muutama minuutti työntekijää kohden, ja lisäksi työnantajalta voisi kulua jonkin verran aikaa sen selvittämiseen, missä muodossa ja minne ilmoitukset olisi toimitettava”. Tämä siis suora lainaus täältä esityksen sisällöstä, kun sitä lukee. Eli tavallaan ajattelen, että nämä ehdotetut muutokset, jotka ovat tämän lakiesityksen [Puhemies koputtaa] etuja, ovat huomattavasti paljon tärkeämpiä kuin ehkä ne muutamat minuutit. [Pasi Kivisaari: Kyllä!]

14.54 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Yli eduskunnan poliittisen kirjon olemme varmasti yhtä mieltä siitä — niin olen ainakin täällä käydyistä keskusteluista ymmärtänyt — että korkea työllisyysaste on taloutemme ja hyvinvointimme perusta, ja niinpä pääministeri Marinin hallituksen kunnianhimoinen tavoite on tämä 75 prosentin työllisyysaste.

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ei nyt välttämättä työllisyyspolitiikan suuria linjoja vedetä, mutta kuitenkin siihen sisältyy selvästi aktiivisia toimenpiteitä, joilla tätä ilmoitusmenettelyä lisätään ja samalla sitten parannetaan työllisyys- ja yrityspalvelu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

jen mahdollisuuksia ja työttömäksi tai irtisanomisuhan alaisiksi joutuneiden oikeuksia saada työllisyystoimia.

Varsinaisesti pyysin tämän puheenvuoroni sen takia, että tämä parantaa meidän tilastojemme luotettavuutta. Otan esimerkin tästä työllisyysasteesta. Findikaattorisahan, joka on Tilastokeskuksen ylläpitämä tietokanta, meillä on kuukausittain luettavissa tämä työllisyysaste, joka viime joulukuussa oli 73,0 prosenttia ja joka oli korkein 30 vuoteen. Kun perehtyy siihen, niin siinä lukee, että tuo prosenttiosuus vastaa 2 570 000:ta työllistettyä ja se on plus miinus 33 000 henkilön tarkkuudella — siis huom. plus miinus 33 000 henkilön tarkkuudella. Eli itse asiassa se variaatio on kumpaan suuntaan yli prosenttiyksikön, koska yksi prosenttiyksikkö tuosta kahdesta ja puolesta miljoonasta on 25 000. Ja kun nyt kuitenkin meille on asetettu näin kunnianhimoinen tavoite tämän 75,0:n suhteen, ja nyt olemme 73,0:ssa, niin olisi erittäin tärkeää, että meidän tilastomme olisivat hyvin luotettavia, koska ennakkoin, että tulemme tässäkin salissa debatoimaan näistä kysymyksistä, ja silloin näinkin suuri vaihteluväli, plus miinus 33 000, on erittäin merkittävä. Tarkemmalla ilmoittelulla me pääsemme siihen, että tilastot ovat tarkempia ja luotettavampia.

14.57 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä ei ole ensimmäinen niistä esityksistä, joilla edellisen hallituksen aikaansaamaa lainsäädäntöä täällä eduskunnassa muutetaan. Ja pelkään, että tämä ei ole myöskään viimeisiä niistä. [Jari Myllykoski: Toivottavasti!] — Niin, tästä lähtökohdasta tätä voi tietysti tarkistella, että se ei ole viimeisiäkään niistä, mikä kertoo kyllä siitä, että edellisellä vaalikaudella tehtiin aika monia lakimuutoksia, jotka nyt sitten tässä vaiheessa näyttäytyvät siltä, että asiantuntijat kautta linjan arvioivat ne tarpeettomiksi tai jopa haitallisiksi, ja vielä niinkin päin, että vaikuttaisi, että tässä salissakin on suhteellisen vahva yksimielisyys, että tämä tilanne pitää palauttaa siihen, mitä se oli ennen.

Tämä johdantona kuitenkin ei tarkoita sitä, etteikö joissakin näissä esityksissä — niin kuin tässäkin — edellisellä hallituksella alunpitäen olisi ollut idea. Ja se idea oli se, että purettaisiin normeja, purettaisiin normeja sellaisista tilanteista, joissa se selkeästi palvelee asiaansa, tekee asioiden hoitamisen sujuvammaksi. Me emme tarvitse sellaista normistoa, joka kangistaa tätä yhteiskunnallista toimivuutta, myöskin taloudellista toimivuutta. Mutta tässä kohdassa ihan selkeästi on tullut vastaan tilanne, että TE-keskusten kyky valmistautua tilanteisiin, joissa tapahtuu suurempia irtisanomisia, on ollut heikkoa. Ja on sekä yritysten että myöskin työntekijöiden intresseissä, että nämä valmiudet olisivat kunnolla käytettävissä. Siksi tässä ei ole nyt kysymys ikään kuin normien palauttamisesta vain normien vuoksi, tämä ei ole pilkun nyystämistä tai pitsinnypläämistä, vaan on kuitenkin kymmenen työntekijän irtisanomisesta kyse. Ja kun nämä yritykset joutuvat pienemmälläkin paikkakunnalla näinkin mittavan irtisanomisen tekemään syystä tai toisesta, niin sillä on yhteiskunnallista merkitystä.

On tietenkin mielekästä se, että TE-keskukset pystyvät jo ennakolta valmistautumaan tähän tilanteeseen, tarjoamaan palveluja siihen, neuvomaan myöskin työntekijöitä, ja sitä kautta saadaan jouhevammin tämä työllisyyspolitiikka hoidettua suomalaisessa yhteiskunnassa. Eli kyllä, ymmärrän hyvin, että täällä valtaenemmistö, tai käytännössä me kaikki yksimielisesti, voimme tämän hallituksen — nyt korjaavan — esityksen täällä yhdessä hyväksyä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

14.59 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kiitos, tämä on tärkeä esitys, että nämä säännökset palautetaan. Keskeistä tässä on se, että TE-toimistot saavat tiedon näistä irtisanotuista työntekijöistä. Ehkä vielä tärkeämpää on se, mihin toivoisinkin, ministeri, että vastaisitte: mihin toimenpiteisiin TE-toimistot sitten tämän johdosta ryhtyvät? Minun mielestäni on tärkeätä, nyt kun tätä tietoa tulee enemmän saataville, että myös TE-toimistot ottavat kopin näistä työntekijöistä entistä vahvemmin ja tarjoavat sitä apua ja tukea ja uudelleen koulutusmahdollisuutta ja etsivät näitä työpaikkoja yhdessä näitten työttömien työntekijöiden kanssa. Toivoisinkin, että tähän näkökulmaan vastaisitte: nyt tietoa lisätään, ja se on tärkeätä, mutta millä tavalla siellä palveluntuotannossa tämä asia sitten näkyy? Ja miten nämä tulevat työllisyyden kokeilut, onko niistä jotain ajatusta tähän? Muutenkin olisi kiinnostavaa kuulla ministerin näkemys näistä. — Kiitos.

15.00 Matias Mäkynen sd: Arvoisa puhemies! Kiitos hallitukselle hyvästä esityksestä ja ministerille esittelystä.

Työllisyyden edistäminen on hallituksen tärkeimpiä tavoitteita. Kun puhutaan työttömien ja työpaikkojen kohtaamisesta, on tärkeää, että työllisyyspalveluissa on mahdollisimman hyvä tieto alueella tapahtuvista muutoksista.

Tämän lakimuutoksen myötä viranomaiset saavat tiedon, kun vähintään kymmenen työntekijää irtisanotaan. Muutoksen myötä työntekijät saavat nopeammin ja paremmin tietoa vaikeaan tilanteeseensa avautuvista poluista. Jotta TE-toimistoilla on mahdollisuus aidoisti palvella näitä ihmisiä, on tärkeää varmistaa toimistojen riittävät henkilöstöresurssit. Jotta tarjotut palvelut ovat oikein mitoitettut ja myös työttömän itsensä näkökulmasta mielekkäät, on palveluvalikoiman oltava riittävän laaja työnhakuvalmennuksesta aina laajempaan uudelleen kouluttautumiseen. Lisäksi TE-toimistoissa on oltava aito mahdollisuus tutustua työttömien tilanteeseen, jotta ketään ei enää siivota tilastoista palveluun, joka ei aidoisti tue työllistymistä.

On hienoa, että lakiesitys saa tukea laajasti työmarkkinaosapuolilta. Haluaisin kuitenkin kysyä ministeriltä: miten varmistetaan, että TE-keskusten tiedonsaannin parantuessa työttömille voidaan tarjota mahdollisimman tehokkaasti uusia työpaikkoja mutta myös mielekkäät palvelut uudelleentyöllistymisen tukemiseksi? — Kiitos.

15.02 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Toivotaan, että tällä lakiesityksellä ei ole sellaisia vaikutuksia, että tieto luo tuskaa, jos ei ole riittäviä resursseja käsitellä sitä tämän lain myötä syntyvää erittäin hyvää lähtökohtaa, että TE-toimistoilla on se tieto. Tietoa on, ja jos yritykset hoitavat asiansa niin kuin hyvän yrityksen pitää, meillä on jatkuvaa oppimista, meillä on kehityskeskusteluja, meillä on hyvin dokumentoituja tietoja henkilöistä ja heidän osaamisensa tasosta, ja kun se tieto siirretään irtisanomistilanteissa TE-toimistoihin, niin siellä sen koulutuksen ja uudelleen koulutuksen suunnittelu on huomattavasti helpompaa. Nyt tässä yhteydessä pitää korostaa myös sitä, että yrityksessä hyvien keskusteluitten kautta muodostunut henkilön oman osaamisen taso on selvillä silloin, kun henkilöstä tehdään irtisanomisilmoitus siinä kymmenen hengen sapluunassa.

Tärkeätä on, että me voimme kehittää edelleen TE-toimistojen resursseja ja järjestelmiä. Resurssien riittävyys on varmasti se keskeinen seikka, jolla me voimme sitten mahdollistaa tämän lainsäädännön, jota korjataan. Täytyy kiittää edustaja Kiljusta hyvästä analyttisestä puheenvuorosta siitä, mitä tässä on tapahtumassa ja kuinka asioita voidaan edel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

leen kehittää. Edustaja Mäkynen nosti sen keskeisen asian esille: TE-toimistojen resurssit palvelu ja mahdollistaa tämän lainsäädännön eteenpäin viemistä.

15.04 Niina Malm sd: Arvoisa puheenjohtaja! Kiitos ministerille esityksestä. Ei voi kuin yhtyä edellisiin puheenvuoroihin TE-toimiston kehittämisestä. Ilolla tätä kuuntelin, kun itse olen monia vuosia työelämässä kuullut sitä viestiä, että TE-toimistoja kuuluu kehittää, ja siksi tämä lakiesitys on yksi niistä, mitkä minun mielestäni ovat askel eteenpäin ja TE-toimistojen kehittämiseksi niin, että se on työntekijöille mutta myös elinkeinoelämän ihmisten yhteinen toimisto eikä vain jommallekummalle. Siksi mielelläni kuulen ministerin mielipiteet siitä, miten jatkossa TE-palveluja ja TE-toimistojen kokonaisvaltaista kehittämistä voidaan toteuttaa.

Toiseksi tässä lakiesityksessä salikeskustelun perusteella on merkittävää se, että tahtotila on aika yhtenäinen. Se on ollut yhtenäinen valmistelussa, tätä on valmisteltu kolmikanaisesti. Nyt salikeskustelun perusteella voisin väittää, että kun on yhteistä tahtoa ja halua, myös nämä työllisyyskysymykset saadaan varmasti hoidettua maaliin niin kuin hallitus on suunnitellut.

15.05 Hussein al-Taee sd: Arvoisa puhemies! Korjaan myöskin edustaja Malmin puolesta, eli ei puheenjohtaja vaan puhemies. — Tämä merkittäköön hänen puolestaan pöytäkirjoihin.

Kiitoksia hyvästä lakiesityksestä, hyvästä muutoksesta. Olisin vain kysynyt ministeri Haataiselta: miten tämä tieto voitaisiin saattaa myöskin kolmannen sektorin rekrytoijille? Eli jos erilaiset osaamiskeskukset ja järjestöt, jotka työllistävät ihmisiä, saisivat myöskin tietoturvalakien ja yksityisyyden puitteissa tiedon siitä, millaisia ihmisiä vapautuu työmarkkinoille, se edistäisi työllisyyttä entisestään ja integroisi paremmin työmarkkinoita. Voiko tätä edistää, eli TE-toimistoista sitten seuraava askel kolmannelle sektorille, jotta tieto saatavuudesta leviäisi paremmin? — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten ministeri Haatainen, 3 minuuttia.

15.06 Työministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Ensin tuohon hallinnolliseen taakkaan: Sitä ei varmasti voida pitää ja eivät oikeastaan mitkään tahot ole pitäneet merkittävänä, kun kyse on kuitenkin irtisanomistilanteista, joissa yli kymmenen työntekijää irtisanotaan. Kun annetaan tieto TE-toimistoon lukumäärästä, ammateista ja työtehtävistä, niin nämä kai ovat selviä kuin pläkki siellä yrityksissä ja pystytään nämä tiedot sitten toimittamaan, plus sitten näitten työsuhteiden päättymisajankohdat.

Täällä kysyttiin, miten tämä nyt sitten TE-toimistoihin vaikuttaa ja mitä siellä voidaan tarjota. Totta kai TE-toimistot pystyvät nyt sitten paremmin ennakoimaan, kun riittävän varhaisessa vaiheessa tiedetään, minkälaista porukkaa on jäämässä vaille työtä, ja pystytään sitten suuntamaan niitä toimenpiteitä, miettimään ja ottamaan jo ennakoon yhteyttä. Sitten toinen puoli on, että on kerrottava myös näille irtisanottaville työntekijöille, että heillä on oikeus työllistymissuunnitelmaan, ja tätä ryhdytään sitten yhdessä tekemään.

Meillä on olemassa muutosturvakokonaisuus, jota voidaan hyödyntää, mutta olenaisista on — täällä viitattiin koulutukseen, osaamistasoon, ja se on minusta ihan erityisen tärkeää — että sitten voidaan ennakoiden ryhtyä koulutuksia jo miettimään ja irtisanottavan kanssa räätälöimään sellaista kokonaisuutta, jolla hänelle voidaan sitten työtä löytää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

sieltä alueelta. Meillä on tilanne se, että meillä on samanaikaisesti valtava määrä avoimia olevia työpaikkoja. TE-toimistoissa on tiedot näistä, ja voidaan alkaa katsoa sitä, että tämä ihminen pystyisikin siirtymään työstä työhön eikä hän koskaan tulisi tippumaan sinne työttömyyteen, ja tämän takia tämä tiedonsaantimahdollisuus TE-toimistoille on ihan olennaisen tärkeää.

Kysyttiin, mitä keinoja on nyt työllisyyden hoidon vahvistamiseksi ja TE-toimistojen kyvyn vastata palveluihin vahvistamiseksi, kun nyt mietitään tätä koko kokonaisuutta, ja minusta olennaista olisi, että tätä prosessia voitaisiin vauhdittaa, niin että mahdollisimman nopeasti päästään ihmisen kanssa keskusteluun. Eli tätä nyt haetaan, mutta tämä kokonaisuus on meillä valmistelun alla näissä työllisyystyöryhmissä, ja tätä työtä tehdään.

Nopeana toimenä on hallitus osoittanut 20 miljoonaa euroa osaamisen vahvistamiseen, koulutuksiin, ja nämä haut ovat nyt käynnissä. Siinähan kysymys on siitä, että TEMistä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, siirrettiin OKM:ään 20 miljoonan rahapotti, jota me yhdessä nyt sitten eteenpäin hallinnoimme niin, että tämä koulutus sitten kohdistuu työttömiin ihmisiin, eli se ei mene sinne OKM:n hallinnonalaan rahana, vaan sen tavoitteena on se, että työttömät löytävät töitä ja voidaan näitä pullonkaula-aloja myös edesauttaa. Siinä tavallaan molemmat puolet hyötyvät: työttömyys vähenee, ja pullonkaula-alat, jotka eivät löydä työntekijöitä, saavat osajia, ammattitaitoisia työntekijöitä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.